

Fremmet av miljøpolitisk gruppe i Oslo, Berit Kåvik, Ivar Melby, Gyda Kjekshus, Gunnell E. Sandanger:

1 **U4: Mindre forbruk, mer ombruk og** 2 **gjenvinning av tekstiler**

3 Overforbruk av tekstiler og klær er et stort problem i Oslo, i Norge og globalt, og
4 klesindustrien regnes som en av de mest forurensende i verden. I løpet av de siste tiårene
5 har fast fashion, altså rask produksjon og salg av klær til lave priser, ført til en dramatisk
6 økning i antall plagg som produseres og kjøpes hvert år. Ifølge en rapport fra Ellen MacArthur
7 Foundation har produksjonen av klær fordoblet seg mellom år 2000 og 2015, mens den
8 gjennomsnittlige bruken av hvert plagg har blitt redusert med 36 %. Dette overforbruket
9 legger et enormt press på naturressurser og fører til store mengder avfall.

10 Klesindustrien er kjent for sitt høye karbonfotavtrykk, enorme vannforbruk, bruk av kjemikalier
11 og plast og forurensning fra dette. Produksjonen og transporten av klær står for omtrent 10 %
12 av de globale klimagassutslippene. Videre bidrar klesindustrien til betydelig vannforurensning
13 gjennom utslipp av kjemikalier under farging og behandling av tekstiler.

14 Tallene for hvor store mengder tekstiler nordmenn kaster er usikre. I forskningsprosjektet
15 Wasted Textiles (2021-2025, Oslo Met) ble det estimert at 49 000 tonn klær og sko årlig ble
16 kastet i restavfallet. Til nå har om lag halvparten av nordmenns brukte tekstiler havnet i søpla,
17 ifølge nettsiden til Klima- og miljødepartementet. I tillegg kommer alt vi leverer til
18 klesinnsamling til frivillige organisasjoner.

19 Det er derfor avgjørende med tiltak som kan få ned forbruket, forlenge bruken av klær, sko og
20 andre tekstiler. Her kreves bevisstgjøring, holdningsendringer, tilrettelegging for reparasjoner,
21 og et betydelig økt produsentansvar for å nevne noe.

22 Det er positivt at EUs rammedirektiv om avfall (EU forskrift) innføres i Norge med krav om at
23 alt tekstilavfall skal kildesorteres og samles inn separat via returpunkter eller kommunens
24 gjenbruksstasjoner, og det må satses på reduksjon av forbruket og mer ombruk, reparasjon
25 og resirkulering på fibernivå.

26 Markedet for ombruk i Norge er bare på 3-5% (second hand butikker, loppemarked, Finn.no,
27 Tise, ideelle organisasjoner og tekstiltårn). De aller fleste innsamlede klær i Norge selges
28 derfor til utlandet. Heldigvis er bevisstheten blant de som eksporterer våre brukte klær høy.
29 De har derfor tiltak som sikrer gode arbeidsforhold hos mottakere og at tekstilavfall ikke
30 sendes ut av Europa. Sortering og annen håndtering av klær, sko og tilbehør (accessories) er
31 arbeidsintensivt og kostbart, men gir likevel noe profitt. Det gir også i noen grad mulighet for
32 arbeidsplasser til arbeidstrening og tilrettelagte arbeidsplasser.

33 Når det gjelder ødelagte tekstiler, er det et stykke igjen før dette har en fornuftig og
34 bærekraftig håndtering. Kunnskapen om reparasjon er liten i befolkningen og det å betale for
35 reparasjoner i Norge er uforholdsmessig dyrt sett opp mot prisen på å kjøpe nytt. Omsøm er
36 noe svært få kan eller gjør. Det finnes derfor per i dag ikke et marked for ødelagte tekstiler.

37 I Norge er det kun Norsk Tekstilgjenvinning som materialgjenvinner tekstiler til nye fibre ved
38 mekanisk fiber til fiber gjenvinning. De tar imot fibertyper som: bomull, ull, jeans, polyester og

39 blandet fiber tekstil. Men markedet for salg av disse gjenvunne fibre er foreløpig begrenset
40 og den økonomiske bærekraften er usikker. F.eks. gikk den suksessrike
41 gjenvinningsfabrikken Siptex i Sverige konkurs kort tid etter at den startet opp med
42 kommersiell drift. Dette innebærer at det per i dag er en økonomisk risiko for ideelle å ta imot
43 ødelagte tekstiler. Noe som er årsaken til at Fretex bare tar imot brukte klær og sko.

44 Oslo står i en særstilling som Norges største by og har det største volumet av brukte klær og
45 andre tekstiler. I stedet for å ligge i førerretet, ligger Oslo på etterskudd i denne saken. Her
46 må både staten og kommunen ta en mer aktiv rolle.

47 Oslo SV vil at:

- 48 ● Oslo kommune skal ta en aktiv rolle for å få ned forbruket av tekstiler og klær og øke
49 andelen ombruk og reparasjoner, gjerne i samarbeid med næringsliv, ulike
50 organisasjoner og andre aktører.
- 51 ● Oslo kommune gjennomfører en informasjonskampanje om ansvaret alle innbyggere i
52 Oslo har for å kildesortere. Kampanjen må omfatte tydelig informasjon om at det er
53 ulovlig å kaste tekstiler i restavfallet. Renovasjonsetatens fb-side er ikke tilstrekkelig!
- 54 ● Oslo kommune umiddelbart må bedre muligheten for hensiktsmessig innsamling av
55 tekstiler med enkel tilgang på adskilt innsamling for brukbare klær og ødelagte
56 tekstiler.
- 57 ● Oslo kommune gjennomfører jevnlig kartlegging av restavfallet for å tallfeste hvor mye
58 av de ulike kategoriene som kildesorteres og hvor mye av dette som faktisk
59 gjenvinnes. Dette bør ligge til grunn for å beregne renovasjonsavgiften. Jo mindre
60 søppel og jo bedre gjenvinning, desto mindre avgift.
- 61 ● Oslo kommune må ha det overordnede hovedansvaret for at innsamling og
62 ombruk/gjenvinning fungerer gjennom et tett og godt samarbeid med aktuelle aktører
- 63 ● Oslo kommune må gjøre det enkelt å utnytte potensialet til å skape arbeidsplasser for
64 arbeidstrening og tilrettelagte arbeidsplasser som gjenvinning og utviklingen av det
65 sirkulære samfunnet gir både for ideelle aktører og for kommunen selv.